

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-1178

18.12.2024

Frende Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Vannskade – plutselig?

Sikrede meldte om vannskader til foretaket. Foretaket sendte to takstmenn for å undersøke skadene. Den første takstmannen påviste høy luftfuktighet i leiligheten, men var usikker på om det skyldtes dårlig drenering eller fukt fra utsiden. Den andre takstmannen mente at skadeårsaken mest sannsynlig var sviktende drenering. Videre mente han at skadeutviklingen hadde skjedd over fem til åtte år. Foretaket avsto dekning. Som begrunnelse viste foretaket til at skadene sannsynligvis oppstod før tegning. Under utbedringsarbeidet oppdaget sikrede et hull i en ventilasjonsslange på badet. Sikrede tok kontakt med foretaket igjen og sa hullet i ventilasjonsslangen var skadeårsaken. Foretaket sendte så en takstmann til å undersøke skaden. Takstmannen avviste at det var sammenheng mellom vannskadene og hullet i ventilasjonsslangen. Foretaket fastholdt derfor avslaget. Sikrede mente imidlertid at skadene skyldtes hullet i ventilasjonsslangen, og at skadene derfor oppstod i forsikringstiden. Nemnda kom til at vannskadene ikke var dekningsmessige, og viste til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at skadene oppstod "plutselig".

Saksfremstilling

Sikrede har tegnet en bygningsforsikring med følgende vilkår:

4. Skader vi erstatter på forsikringen

4.1 Brann, vann, innbrudd, hæverk, naturskade og annen bygningsskade

Vi erstatter plutselig og uforutsett (uventet) skade som skyldes

[...]

4. vanninntrengning. Med dette mener vi at vann eller annen væske trenger inn i bygningen

a. direkte fra terrenget eller grunnen ved nedbør, snøsmelting eller kjøving og det fører til at vann fl yter over gulvoverflaten

b. fra en utvendig rørledning

c. hvis årsaken til vanninntrengingen er en bygningsskade vi erstatter

5. vannutstrømming etter lekkasje fra innvendig ledning eller tilknyttet utstyr

4.6 Tilleggsutgifter vi erstatter ved en skade

Hvis vi erstatter skaden etter punkt 4.1 til 4.4 dekker vi også

4) Tappt leieinntekt i normal reparasjonstid hvis hele eller deler av boligen eller hytta var utleid og det står i forsikringsbeviset ditt at utleie er inkludert

Sikrede meldte inn vannskader til foretaket den 7.8.23. Sikrede opplyste at det var en vannlekkasje i betongvegg i kjeller, og at det var en mulig rørlekkasje. Videre sa sikrede at det var skader på parkettgulv.

Foretaket sendte K. AS til å undersøke skaden. I takstrapport fra 8.8.23 skrev takstmannen at skadeårsaken var ukjent. Takstmannen oppga at luftfuktigheten i leiligheten var høy under befarings, og det var ukjent om dette skyldtes dårlig drenering eller om det var fukt fra utsiden. Men takstmannen påpekte at dersom kondens var skadeårsaken, så ville det gitt større utslag på vegger inne over betongen. I tillegg skrev takstmannen at det trolig var en skade som hadde pågått over lengre tid. Han viste til skadeomfang og oppsvulming på gulv. Leietaker hadde også sagt at det hadde pågått over minst tre uker. Angående skadeomfanget skrev takstmannen at det var skader på laminatgulv og maling på flere rom. Videre var det mulig at noen av flisene på badet hadde løsnet grunnet vannskaden.

Deretter sendte foretaket B. AS på befarings. Ved første befarings skrev takstmannen at skadeårsaken ikke var nøyaktig klarlagt. Samtidig mente takstmannen at skadeårsaken mest sannsynlig var sviktende drenering som medførte at regnvann samlet seg opp bak grunnmur, og trakk igjennom grunnmuren over tid. Ifølge takstmannen hadde skaden sannsynligvis utviklet seg over fem til åtte år.

Foretaket avsto sikredes krav. Som begrunnelse viste foretaket til at sikrede tegnet forsikringen den 19.5.23, og at skaden derfor oppstod før foretakets ansvarsperiode.

Sikrede var ikke enig i foretakets vurdering. Sikrede avviste at skadene kunne ha utviklet seg over så lang tid som takstmannen hevdet. Det ble vist til at sikrede hadde eid boligen siden 2011. Før skaden var det tolv år med over 30 registrerte ekstremvær uten tegn til fuktighet i vegger.

I april 2024 tok sikrede kontakt med foretaket igjen og opplyste at det var avdekket en annen skadeårsak under utbedringsarbeidet. Sikrede viste til at en ventilasjonsslange på badet var påført skader av skadedyr, og han mente at dette var årsaken til vannskadene.

Foretaket sendte B. AS på en ny befarings. I den oppdaterte rapporten skrev takstmannen at det var et hull i rør/slange mellom avtrekksvifte på bad og utblåsning i yttervegg. Ifølge takstmannen hadde skaden ikke sammenheng med den tidligere skadesaken ved utett bygning og sviktende drenering. Takstmannen skrev at rotteskadene var begrenset til rørskaden og ekskrementer i området over overskap på kjøkken. Videre skrev takstmannen at sikrede måtte gjennomføre tiltak for å sikre boligen mot skadedyr. Ifølge takstmannen ville det koste kr 5 000 å reparere skaden som rottene hadde forårsaket.

Foretaket avsto så kravet på nytt. I avslaget skrev foretaket at det ikke var funnet noen sammenheng mellom skader på ventilasjonskanal og vannskader i leiligheten. Videre skrev foretaket at skaden på ventilasjonskanalen var under egenandelen. Sikredes forsikring dekket ikke forebyggende tiltak for å hindre at skadedyr kom inn i bygningen.

Sikrede har i det vesentlige anført at foretaket må betale erstatning for vannskadene. Det anføres at vannskadene oppstod grunnet hullet i ventilasjonskanalen på badet. Sikrede viser til at to personer som dusjer hver dag vil avgj to–fem liter vanndamp til luften fra dusjvannet. Når slangen er spist hull i, så vil fuktigheten sirkulere i leiligheten og ikke bli ventilert ut av boligen. Sikrede anfører at skadeårsaken samsvarer med den plutselige endringen i inneklima og skadene.

Sikrede avviser at vannskadene har oppstått over flere år grunnet dårlig drenering, slik foretaket anfører. Det vises til at det ble etablert ny drenering da kjelleren ble laget i 2011. Videre anfører sikrede at takstmannen inispiserte hele oversiden av muren og fant at den var tørr. Sikrede mener at takstmannen strategisk ikke tok bilder eller fuktprøver. Det vises også til at leietakerne er byttet ut med jevne mellomrom. Da har hele leiligheten blitt vasket ned uten funn av mugg, saltutslag eller fuktighet.

Deretter anfører sikrede at takstmannen viser klare tegn på å dekke sin egen rygg. Ved den første befaringen unngikk takstmannen å ta bilder eller måle fukt på baksiden av veggen, som han senere har påpekt er synd. Videre målte ikke takstmannen fuktigheten ved andre befarings, selv om leiligheten helt tydelig var tørr. Sikrede mener at takstmannen har påpekt selv at veggen var tørr fra baksiden. Ifølge sikrede har takstmannen gitt ham et annet inntrykk av fakta under besiktelse enn det som fremgår av den skriftlige takstrapporten.

I forbindelse med nemndskravet anfører sikrede at egne fuktmålinger tilsier at fukten ikke kan ha trengt inn via grunn, slik foretaket har lagt til grunn. Fuktmålingene ble foretatt etter at sikrede hadde fjernet det han anser som fuktkilden.

Finansforetaket har i det vesentlige anført at sikrede ikke har krav på erstatning for skadene. Det vises til at skadene oppstod før sikrede tegnet forsikringen. Foretaket viser til de fagkyndige rapportene som konkluderer med at skadene sannsynligvis har oppstått over tid, og før forsikringen trådte i kraft.

Videre avviser foretaket at sikrede har sannsynliggjort at skadene oppstod "plutselig", jf. vilkårspkt. 4 og 8. Foretaket viser til at takstmennene mener at skadene sannsynligvis har oppstått over lengre tid grunnet vanninntrenging gjennom grunnmur som følge av sviktende drenering.

Foretaket viser også til at forsikringen har unntak for skader som "skyldes eller består av mangelfull eller sviktende drenering eller vann fra drensledning", jf. vilkårspkt. 4.5. Når sviktende eller mangelfull drenering er vurdert som sannsynlig skadeårsak, faller skaden utenfor forsikringens dekningsomfang.

I tillegg anfører foretaket at det ikke plikter å bestille takstkonsulent eller annet firma for å avdekke skade. Det vises til at sikrede har bevisbyrden for sitt tap, jf. HR-1010-813-A og FinKN 2016-485. Dersom sikrede ikke er enig i de fagkyndiges konklusjon, så må sikrede selv innhente fagkyndige uttalelser for en ny vurdering av skadeårsaken. Sikrede har ikke fremlagt fagkyndige uttalelser som bestrider rapportene som er innhentet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Saken gjelder om foretaket er ansvarlig for vannskader under en bygningsforsikring.

Sikrede har tegnet en bygningsforsikring med følgende vilkår:

4. Skader vi erstatter på forsikringen

4.1 Brann, vann, innbrudd, hærverk, naturskade og annen bygningsskade

Vi erstatter plutselig og uforutsett (uventet) skade som skyldes

[...]

4. vanninntrengning. Med dette mener vi at vann eller annen væske trenger inn i bygningen

a. direkte fra terrenget eller grunnen ved nedbør, snøsmelting eller kjøving og det fører til at vann flyter over gulvoverflaten

b. fra en utvendig rørledning

c. hvis årsaken til vanninntrengingen er en bygningsskade vi erstatter

5. vannutstrømming etter lekkasje fra innvendig ledning eller tilknyttet utstyr

4.6 Tilleggsutgifter vi erstatter ved en skade

Hvis vi erstatter skaden etter punkt 4.1 til 4.4 dekker vi også

4) Tapte leieinntekt i normal reparasjonstid hvis hele eller deler av boligen eller hytta var utleid og det står i forsikringsbeviset ditt at utleie er inkludert.

Det er sikrede som har bevisbyrden for at det har inntruffet et forsikringstilfelle. Det innebærer at sikrede må sannsynliggjøre at skaden er dekket av forsikringsvilkårene, og at skaden har inntruffet innenfor forsikringstiden, jf. Rt. 2002 s. 1517 og eksempelvis FinKN 2017-740.

Slik forsikringsavtalens vilkår er bygget opp, er det et inngangsvilkår for dekning at skaden oppstod "plutselig", jf. vilkårspkt. 4.1. Spørsmålet for nemnda blir om sikrede har sannsynliggjort at skaden oppstod "plutselig".

Forsikringsvilkårene definerer ikke når en skade har oppstått "plutselig". Formuleringen "plutselig" betyr at skaden oppstår raskt i motsetning til over tid, men sier ingenting om hvor fort skaden må oppstå. Nemnda har som et utgangspunkt lagt til grunn at skade som skjer i løpet av en dag, er plutselig. I en nylig avsagt høyesterettsdom, HR-2024-2040-A, uttaler førstvoterende følgende om uttrykket:

Uttrykket «plutselig» betyr at skaden skjer fort, med lite eller intet forvarsel, se Bull og Wilhelmsens *Forsikringsrett* side 250. Det er i langvarig nemndspraksis lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12 til 13 timer faller innenfor uttrykket «plutselig», mens skader som utvikler seg over lengre tid, faller utenfor, se FinKN-2024-723. (avsnitt 53)

Den langvarige nemndspraksisen som Høyesterett her viser til, er bl.a. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-640.

Nemndas praksis samsvarer også med forståelsen av uttrykket "plutselig" i tilsvarende forsikringsvilkår, som er lagt til grunn i svensk rett, se Högsta Domstolens dom 25. Januar 2024 i sak T 4849-22, avsnitt 23:

Att skadan ska vara 'plötslig' innebär att förloppet är momentant; det ska inte gå att förhindra dess utveckling eller omfattning. En sådan begränsning av det som täcks av försäkringen avser att undanta skador som utvecklar sig över tid.

Slik saken er opplyst for nemnda, finnes det to sakkyndigrapporter i saken, som begge legger til grunn at skadeutviklingen har pågått over tid. Sikrede har ikke på annen måte sannsynliggjort at skadene oppstod "plutselig". Inngangsvilkåret er derfor ikke oppfylt, og sikrede har derfor ikke krav på erstatning.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).